

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 266/2020-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Kočkom, Timonova 13, Košice, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 2 ods. 3 a čl. 4 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 7 C 392/2014 zo 4. októbra 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9 Co 64/2019 z 26. februára 2020, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Kočkom, ktorou namietal porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 11 ods. 1 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 4 ústavy, čl. 2 ods. 3 a čl. 4 ods. 4 listiny rozsudkom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 C 392/2014 zo 4. októbra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 64/2019 z 26. februára 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa ako žalobca domáhal, aby okresný súd určil, že je vlastníkom nehnuteľností špecifikovaných v jeho žalobnom návrhu. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu sťažovateľa zamietol. Krajský súd napadnutým rozsudkom následne potvrdil predmetný rozsudok okresného súdu. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ 15. mája 2020 dovolanie.

3. Sťažovateľ sa nestotožňoval so závermi okresného súdu a krajského súdu, podľa ktorých nepreukázal právny titul vstupu do oprávnenej držby, a ani s tým, že mal žalovať aj ďalších troch podielových spoluvlastníkov predmetnej nehnuteľnosti. Podľa sťažovateľa sa okresný súd a ani krajský súd dostatočne nevysporiadali so všetkými jeho argumentmi, pričom samotné závery konajúcich súdov obsahujú podľa neho vnútorné rozpory. Uvedené podľa sťažovateľa predstavuje porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu. Konajúce súdy porušili podľa sťažovateľa aj jeho základné právo vlastníť majetok, pretože zdôrazňovali, že sa v predmetnom konaní domáhal určenia vlastníckeho práva z titulu

vydržania a ostatné tituly nadobudnutia vlastníckeho práva, ktorými sa tiež domáhal svojho vlastníckeho práva, opomenuli.

4. Zo skutkového stavu, ako ho vo svojej ústavnej sťažnosti zhrnul sám sťažovateľ, vyplýva, že v predmetnej právnej veci podal ústavnú sťažnosť popri dovolaní.

5. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vydal tento nález:

„1. Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 7C/392/2014 zo 4.10.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/64/2019 z 26.2.2020, a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa:

- právo na súdnu ochranu a na spravodlivý proces podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy, podľa Čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa Čl. 2 ods. 3 Ústavy a Čl. 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa Čl. 13 ods. 4 Ústavy a Čl. 4 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd,

- právo vlastníť majetok podľa Čl. 20 ods. 1 Ústavy a Čl. 11 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/64/2019 z 26.2.2020 a rozsudok Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 7C/392/2014 zo 4.10.2017 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10.1 Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10.2 Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.

12. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je namietané porušenie už uvedených práv sťažovateľa, ako aj článkov ústavy a listiny napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

III.A K namietanému porušeniu práv a článkov ústavy a listiny napadnutým rozsudkom a postupom okresného súdu

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

15. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

16. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

17. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že napadnutý rozsudok okresného súdu vrátane postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, boli predmetom súdneho prieskumu realizovaného krajským súdom na základe sťažovateľom podaného odvolania. Odvolacie konanie bolo skončené napadnutým rozsudkom krajského súdu. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv prvostupňovým rozsudkom okresného súdu je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum ústavnou sťažnosťou prezentovaného porušenia označených práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom namietaným postupom okresného súdu. Na prerokovanie týchto častí ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd danú právomoc, preto bolo potrebné v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde].

III.B K namietanému porušeniu práv a článkov ústavy a listiny napadnutým rozsudkom a postupom krajského súdu

18. Z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu súbežne s ústavnou sťažnosťou aj dovolanie.

Ústavný súd si túto skutočnosť overil na okresnom súde a zistil, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu bolo sťažovateľom podané dovolanie 15. mája 2020.

19. Ústavný súd stabilne zastáva názor, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti na ústavnom súde je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, totiž neznamená samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom (IV. ÚS 177/05, IV. ÚS 180/2010).

20. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť mu bola v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu predložená predčasne, keďže existuje iný orgán verejnej moci (Najvyšší súd Slovenskej republiky) oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa. Po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by totiž došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – Najvyšší súd Slovenskej republiky a ústavný súd (porovnaj m. m. II. ÚS 1/08, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len ťažko odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (III. ÚS 480/2017, III. ÚS 35/2019).

21. Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd ani touto časťou ústavnej sťažnosti meritórne nezaoberal, keďže dospel k záveru o nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, preto ju odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

22. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi v nej obsiahnutými už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu